

Waarom jongeren volksmuzieklessen volgen
aan muziekacademies:

“We zijn vrij om te
fantaseren”

Dat folk geen bestoft muziekgenre is uit lang vervlogen dagen, wordt vandaag onder meer bewezen door de bedrijvigheid in de folkafdelingen van zeven muziekacademies, verspreid over Vlaanderen en Brussel. De helft van de 356 leerlingen in die afdelingen is jonger dan 25 jaar. Wij gingen met enkele jeugdige leerlingen een paar lessen bijwonen om het verschil met het klassieke muziekonderwijs aan den lijve te ondervinden.

Experiment in vraag gesteld

Wat in 1998 aan de muziekacademie van Gooik begon als een experiment, is in acht jaar tijd uitgegroeid tot een populaire opleidingsmodule waar duidelijk nood aan is. De zeven Vlaamse folkafdelingen aan evenveel academies hebben de jongste jaren meer dan hun nut bewezen. Onder meer vanuit Gent en Blankenberge kwamen recent nog vragen naar mogelijkheden om ook met zo'n afdeling te beginnen.

Echter: het voortbestaan van deze nog steeds als experiment bestemde vorm van muziekonderwijs is lang niet gegarandeerd. Het Vlaamse ministerie van Onderwijs wil nog in 2007 alle experimenten in het deeltijds kunstonderwijs evalueren. Ook de volksmuziekopleidingen, dus. Muziekmozaïek, Impulscentrum voor Folk en Jazz in Vlaanderen, zal nog voor de paasvakantie met een eigen evaluatienota aan minister Frank Vandenbroucke en zijn medewerkers het nut én de noodzaak van dit 'experiment' aantonen. Meer nog: er zullen bijkomende investeringen worden gevraagd om uitbreiding van deze formule naar andere academies mogelijk te maken. Nu maar hopen dat de minister daar oren naar heeft.

Peter De Rop

Wie kiest voor een folkopleiding moet bijzonder gepassioneerd zijn door het genre. Lessen klassieke of jazz en lichte muziek zijn in het reguliere muziekonderwijs al wijd verspreid. Zelfs rock- en popliefhebbers kunnen in dat deeltijds kunstonderwijs al op veel plaatsen hun ding doen, al was het maar omdat ze met hun instrumenten veel makkelijker aansluiting vinden bij de bestaande cursussen.

Als je pakweg doedelzak, draailier of diatonisch accordeon speelt, is het niet alleen vaak langer zoeken naar een huurinstrument, een bouwer of een interessant koopje. Je moet er meestal ook aanzienlijk meer kilometers voor over hebben om een van de 'amper' zeven muziekacademies te bereiken voor je wekelijkse volksmuzieklessen.

De stedelijke academie voor muziek, woord en dans van Sint-Niklaas startte in september 2005 met een experimentele opleiding folk. Meteen schreven zich 56 leerlingen in. In september vorig jaar kwamen daar nog eens 21 folkiefhebbers bij. Misschien niet direct cijfers om over naar huis te schrijven maar het enthousiasme en de gedrevenheid van leerlingen en leerkrachten spreekt boekdelen.

Strikte partituur

Wanneer we Karen Van Hove (19), Zoë Carton (16), Leana Vapper (18) en Vincent Sels (22) als leerlingen van de folkafdeling in de muziekacademie van Sint-Niklaas aan het woord laten, vertellen ze hon-

(foto: © Bart Denolf)
Niet iedereen in de trekzakklas van Pascale Rubens heeft evenveel ambitie met zijn instrument.

“Folk is muziek die openheid, verbondenheid schept.”

derduit over hun passie voor de folk. “Folk geeft je vrijheid om te fantaseren”, luidt het. “Anders dan bij klassieke muziek kun je experimenteren, improviseren. Je bent niet gebonden aan een strikte partituur.” “Ook het gezellig samenspielen maakt folk zo tof”, klinkt het verder. “Het is muziek die openheid, verbondenheid schept.”

We nemen een kijkje in het leslokaal van Bart De Cock, leerkracht doedelzak, en bij Wouter Vandenabeele, docent folkviool en folkensemble. Meteen begrijpen we wat de leerlingen drijft. De leerkrachten werken heel enthousiasmerend.

In een klassieke richting komen nogal wat leerlingen vooral naar de les om een instrument te leren bespelen, lang niet altijd met de nodige interesse in het repertoire dat ze

foto: © Bart Denolf

Bart Van Troyen is een van de lesgevers doedezak aan de academie van Sint-Niklaas.

er krijgen voorgeschoteld. Klassieke stukken zijn voor een niet onaanzienlijk aantal jongeren eerder een soort van noodzakelijk kwaad.

De jongeren in de folkafdeling van Sint-Niklaas, net als in de zes andere volksmuziekscholen, volgen vooral les omdat ze

geïnteresseerd zijn in het folkgenre zelf en die muziek ook graag onder de knie willen krijgen. Sommigen van hen zijn er mee opgegroeid, met die muziek, anderen leerden de folk op eigen houtje kennen.

Bart en Wouter tonen hun leerlingen dat folk meer is dan de noten van een partituur spelen. Naast de individuele lessen, in groepjes van drie, leren studenten in de lessen folkensemble dat samenspelen een sociaal gebeuren is waar zowel belang wordt gehecht aan de groep als aan het individu. De klassieke- en jazzensembles op academies zijn doorgaans groter waardoor aandacht voor het individu al wat makkelijker dreigt op te gaan in het geheel.

Podia beklimmen

Karen, Leana en Zoë, drie doedezakleerlingen van Bart De Cock, vinden het bijzonder fijn samen te kunnen musiceren zonder echt ambitie te hebben om grote podia te beklimmen.

Vincent volgt lessen diatonisch accordeon bij Pascale Rubens en heeft net iets meer ambitie dan spelen in de muziekschool. "De lessen dienen in de eerste plaats om dit instrument te leren bespelen maar tegelijk ontmoet je hier heel wat gelijkgezinde mensen", zegt de jongeman.

"Toch leer ik niet enkel een instrument bespelen om dan uitsluitend binnen de muren van de muziekacademie mee op te treden. Tijdens de zomer trek ik er met mijn accordeon op uit om in het park te spelen en een babbeltje te doen met geïnteresseerde voorbijgangers. Tijdens jams speel ik ook al af en toe een deuntje mee. Ik koester de hoop om ooit in een heus groepje te kunnen spelen!" aldus nog Vincent.

Voor de volledigheid: in de academie van Sint-Niklaas zijn, naast de al geciteerde leerkrachten, ook nog Bart Van Troyen (doedezak) en Elly Aerden (zang) als folkdocenten aan de slag.

Elena Buyle

Doedezak wint populariteitspoll

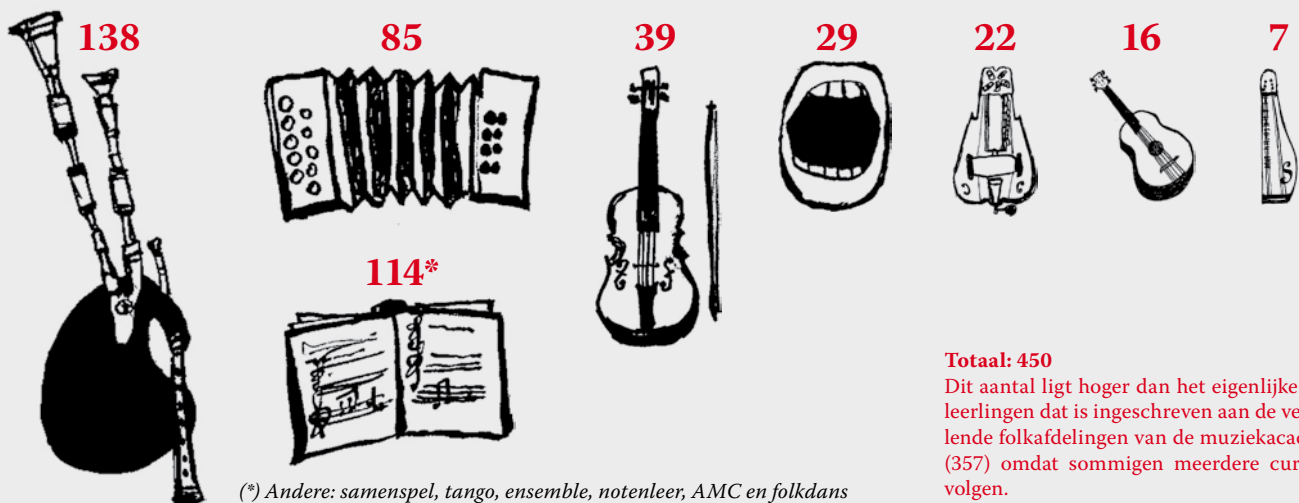
Het deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen telt dit schooljaar 7 folkafdelingen, ingebed in evenveel muziekacademies. Welgeteld 357 leerlingen genieten er van verschillende cursussen: doedezak, draailier, folkgitaar, diatonisch accordeon, folkviool, harmonica, folkzang en folkensembles. Ook theoretische ondersteuning en een kennismaking met de algemene volkscultuur ontbreken

niet in het lessenpakket.

De afdelingen zijn verspreid over de provincies West-Vlaanderen (Ieper), Oost-Vlaanderen (Sint-Niklaas en Lebbeke), Antwerpen (Schoten en Bornem), Vlaams-Brabant (Gooik) en Brussel (Sint-Agatha-Berchem). Ruim één op de zes ingeschreven leerlingen is jonger dan 15 jaar, één op de twee is jonger dan 25.

Gooik (met 87 leerlingen) is veruit de grootste afdeling, gevolgd door Sint-Niklaas (78) en Ieper (71). De academie van Bornem heeft de voorlopig kleinste folkafdeling met 21 leerlingen. De doedezak is met voorsprong het populairste instrument: 138 leerlingen of twee op de vijf ingeschrevenen volmaken zich in de verschillende muziekacademies in het bespelen van dit oeroude volksinstrument

De populariteit van de verschillende folkopleidingen aan de muziekacademies, afgemeten aan het aantal leerlingen

Totaal: 450
Dit aantal ligt hoger dan het eigenlijke aantal leerlingen dat is ingeschreven aan de verschillende folkafdelingen van de muziekacademies (357) omdat sommigen meerdere cursussen volgen.